Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent), 9 december 2014

x

(…)

Feiten

Op 10 oktober 2012 stelde de Vlaamse Landmaatschappij - Mestbank proces verbaal op ten laste van de H. BVBA te N. wegens Inbreuken op het decreet houdende de bescherming van het water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen van 22 december 2006. Een politie-inspecteur van de zone Aalter-Knesselare had immers op 27 september 2012 via email een melding gekregen van een mestlozing van het Agentschap Natuur en Bos. Deze email bevatte foto's van een lozing op 26 september 2012. Op 28 september 2012 gingen de toezichthouders van de Mestbank samen met de politie-inspecteur daarom ter plaatse naar het bedrijf. Zij stelden vast dat een flexibele darm door de draadomheining stak die de afscheiding vormde tussen het bedrijf en het daarnaast gelegen perceel. De flexibele darm was vastgemaakt aan een dompelpomp in een put op het bedrijf en uit de darm vloeiden er mestsappen. K.D. van H. BVBA verklaarde op dat moment dat het de bedoeling was geweest om de nerstengier uit de put met dompelpomp door middel van een flexibele darm naar een folie-bassin over te pompen, maar door het starten en stoppen zou de darm zijn verplaatst. Het zou dus niet de bedoeling geweest zijn om de gier in de gracht te dumpen. Deze uitleg leek de toezichthouders onwaarschijnlijk omdat de darm door een draadomheining stak (zie ook aanvankelijk proces-verbaal van Inp. P. C. van lokale politiezone Aalter-Knesselare op 28 september 2012: "(...) Het is onmogelijk dat deze darm 'per toeval' door de omheining is terechtgekomen. Dit gezien de lengte van de darm die door de draad is gestoken en de hoeveelheid (enkele honderden meter) verontreinigde gracht".].

K.D. legde uit dat hij een zuiveringsinstallatie heeft waarbij de nertsengier door deze installatie gaat en vervolgens in eer put komt van waaruit ze met een dompelpomp en flexibele darm naar de open foliebasin wordt gepompt. Samen met K.D. kon worden vastgesteld dat de mestsappen, via het aangrenzende perceel uitliepen naar de gracht. De gracht was vervuild met mestsappen tot waar de gracht de W. kruist. De vervuilde gracht had een lengte van ongeveer 100 meter. Gelet op de afstand tussen het lozingspunt en de vastgestelde verontreinig van de gracht en de darm die door de draadomheining stak, vermoedden de toezichthouders een opzettelijke en langdurige lozing.

Het perceel waarlangs de mestsappen afliepen is het woonadres van B.D.B.

Het bedrijf had geen vergunning om het bedrijfsafvalwater rechtstreeks te lozen in het oppervlaktewater. Er was eer vergunde zuiveringsinstallatie, maar de vergunning voor het lozen van bedrijfsafvalwater en de behandeling van nertsengier via vetvangers en een rietveld in oppervlaktewater werd geweigerd (zie pagina 4 en pagina's 37, 5G en 64, onderaf "milieuvergunningen").

Uit de gegevens van de mestbank bleek dat er op de mestbankaangifte productiejaar 2011 enkel vaste mest in opslag op 1 januari 2012 werd opgegeven, maar geen gier in opslag. Uit de transportdocumenten bleek tevens dat er enkel vaste nertsenmest van het bedrijf werd afgevoerd en geen gier. Bij hercontroles door de Vlaamse Landmaatschappij op 28. september 2012 en 8 januari 2013 werden geen lozingen meer vastgesteld.

De Vlaamse Landmaatschappij vermeldt in navolgend proces-verbaal ook dat tussen de eerste vaststelling op 28 september 2012 en 2 april 2013 wel begeleidende mestafzetdocumenten werden opgemaakt voor de afvoer van de bedrijfseigen geproduceerde vloeibare meststoffen, nl. de nertsengier (pagina 28). Het ging om 225 ton nertsengier. Ook in hei aangifteformulier voor aanslagjaar 2013 -productiejaar 2012 werd de nertsengierproductie nu wel kenbaar gemaakt alt een bedrijfseigen geproduceerde dierlijke meststof. K.D. en B.D.B, werden verhoord op respectievelijk 7 november 2013 en 5 december 2013.

Beoordeling

De beklaagden betwisten de ten laste gelegde feiten en vragen de vrijspraak. Zij houden voor dat er geen sprake wat van een opzettelijke lozing — zelfs niet van een onopzettelijke lozing. Dit zou moeten blijken uit het feit dat er een uitleg werd gegeven over hoe de flexibele darm waarmee het nertsengier uit de put werd gepompt, namelijk door het schokken bij inwerkingtreding van de dompelpomp. Bovendien werd gewezen op de foto's die van het foliebassin werden genomen tijdens de eerste vaststellingen. De beklaagden wijzen er op dat te zien is dat het bassin, waar de nertsengier normaalgezien moest in overgepompt worden, niet vol was en er dus ook geen reden was om illegaal te lozen. Er zou ook geen Redenen zijn waarom zij nertsengier over een perceel (...) zouden hebben laten lopen.

Dit verweer treft geen doel. De uitleg die gegeven wordt voor het incident is ongeloofwaardig en strookt niet met de objectieve gegevens uit het strafdossier:

- dat de flexibele darm lag zoals hij lag op 27 en 28 september 2012 omdat hij losgekomen was door het schokken bij inwerkingtreding van de dompelpomp - uitleg die K. D. bij de eerste vaststellingen deed aan de vast stellers - is niet geloofwaardig aangezien deze darm door een draadomheining stak en gelet op de de afstand tot de put;

ter terechtzitting opperden de beklaagden dat de darm misschien door een (toevallige) derde-passant door de omheining werd gestoken; ook dit is weinig geloofwaardig zeker nu de vast stellers uit de gesteldheid van de gracht afleidden dat er een langdurige lozing had plaatsgevonden; het is dus weinig geloofwaardig dat de beklaagden dit niet eerder zouden hebben opgemerkt;

- bovendien blijkt uit de verdere gegevens van het strafdossier dat er wel degelijk redenen waren om illegaal te lozen:

• Het bedrijf had geen vergunning om het bedrijfsafval water rechtstreeks te lozen in het oppervlaktewater (dit werd expliciet opgenomen in de milieuvergunning).

• Een vergunning voor het lozen van bedrijfsafvalwater en de behandeling van nertsengier via vetvangers en een rietveld in oppervlaktewater werd in het verleden ook geweigerd.

• Uit de gegevens van de mestbank bleek dat er op de mestbankaangifte productiejaar 2011 enkel vaste mest in opslag op 1 januari 2012 werd opgegeven maar geen gier in opslag. Uit de transportdocumenten bleek tevens dat er enkel vaste nertsenmest van het bedrijf werd afgevoerd en geen gier. Tussen de eerste vaststelling op 28 september 2012 en 2 april 2013 werden plots wel begeleidende mestafzetdocumenten opgemaakt voor de afvoer van de bedrijfseigen geproduceerde vloeibare meststoffen, nl. de nertsengier. Ook in het aangifteformulier voor aanslagjaar 2013 - productie-jaar 2012 werd de nertsengier productie nu wel kenbaar gemaakt als een bedrijfseigen geproduceerde dierlijke meststof.

• Dat het foliebassin op 10 december 2012 niet volledig vol was, betekent uiteraard niet dat dit niet snel vol kon geraken indien het nertsengier correct werd overgepompt en de inhoud niet werd afgevoerd, Uit bovenvermelde gegevens blijkt bijvoorbeeld dat in de periode van 28 september 2012 tot 2 april 2013 maar liefst 225 ton nertsengier werd afgevoerd.

Uit deze gegevens leidt de rechtbank af dat H. B. BVBA gedurende lange periode geen nertsengier liet afvoeren. Minstens bestaan daarover geen documenten. Na de vastgestelde lozing werd die afvoer

plots wel gedocumenteerd. De stockage in het foliebassin kende uiteraard ook (fysieke) grenzen. Er was dus wel degelijk een beweegreden om over te gaan tot illegale lozing.

Er was met andere woorden naar het oordeel van de rechtbank wel degelijk sprake van een opzettelijke illegale lozing van nertsengier op 27 en 28 september. De materiële feiten van de enige tenlastelegging zijn bewezen.

(…)